

آنچه در این درس باید بدانیم

- ۱- منظور از **حق** چیزهایی است که یک انسان به دلیل مقام انسانی خود، شایستگی داشتن آن را دارد.
- ۲- انسان‌ها از ابتدای **خلقت** و **تولد** دارای **حقوق طبیعی** هستند.
- ۳- حقوق ما در **خانه** و **خانواده** عبارتند از: الف) حق داشتن **نام** و **نام خانوادگی** و **شناسنامه**
 ب) حق برخورداری از **محبت** و **توجه** پدر و مادر
 ج) حق داشتن **سواد** و **تحصیل** و شکوفایی استعدادهای خود
 د) حق برخورداری از **غذا**، **لباس** و **مسکن** مناسب
 ه) عدم مورد **مسخره قرار گرفتن** و صدمه دیدن از طرف دیگران
- ۴- **حقوق** ما در **مدرسه** عبارتند از: الف) هر دانش‌آموزی حق دارد به اندازه سایر دانش‌آموزان مورد **توجه** معلمین و سایر مسئولین مدرسه قرار گرفته و به او **تبعیض** قائل نشوند.
 ب) هر دانش‌آموزی حق دارد نظرات خود را در مورد مسائل مدرسه **مؤدبانه** و **محترمانه** بیان کند.
 ج) دانش‌آموزان حق دارند مورد **تمسخر** یا **تنبیه بدنی** قرار نگیرند.
- ۵- **حقوق** ما در **زندگی** و **کشور** عبارتند از: الف) حق برخورداری از **محیطی سالم**، تمیز و پاک
 ب) حق برخورداری از **خدمات مناسب پزشکی** و بهداشتی
 ج) حق برخورداری از **امنیت در کوچه و خیابان**

پاسخ صحیح را با علامت (*) مشخص کنید.

۱ کدام یک از موارد زیر از حقوق شما در خانواده نمی‌باشد؟

- الف) انتخاب نام خوب ☐   ب) استفاده از خدمات پزشکی ☐
- ج) برخورداری از محبت و توجه پدر و مادر ☐   د) تحصیل و شکوفایی استعداد ☐

۲ مهم‌ترین حق انسان‌ها کدام‌اند؟

- الف) حق داشتن غذا، لباس و مسکن ☐   ب) حق برخورداری از سواد و تحصیل ☐
- ج) حق داشتن امنیت ☐   د) حق حیات یا زندگی ☐

۳ «حق برخورداری از امنیت در کوچه و خیابان» از حقوق مشترک کدام یک از موارد زیر است؟

- الف) خانواده ☐   ب) مدرسه ☐
- ج) محیط زندگی ☐   د) خویشاوندان ☐

جملات صحیح را با علامت (✓) و جملات غلط را با علامت (×) مشخص کنید.

۱- دانش آموزان حق دارند نظرات خود را در مورد مشکلات درسی یا روش های آموزشی مدرسه مؤدبانه و محترمانه مطرح کنند.

۲- نیازی نیست پدر و مادر فرصتی را برای بودن و صحبت کردن با فرزندانشان اختصاص دهند.

۳- خانواده تا حدی که توان مالی دارد، وسایل زندگی فرزندان را فراهم می کند تا به خوبی رشد کنند.

در جاهای خالی کلمه های مناسب بنویسید.

۱ در قرآن کریم _____ گناهی بزرگ محسوب می شود.

۲ تبعه یک کشور بودن موجب می شود افراد، حقوقی بر مبنای _____ داشته باشد.

۳ ما در روابطی که به طور دائم با یکدیگر داریم از _____ برخوردار می شویم.

۴ همه انسان ها حق دارند در کوچه و خیابان _____ داشته باشند.

۵ انسان ها از ابتدای خلقت و تولد دارای _____ هستند.

رابطه بین گزینه ها را پیدا کرده و با خطی به یکدیگر متصل کنید.

• خانه و خانواده

• مدرسه

• محیط زندگی و کشور

• حق داشتن خدمات پزشکی و بهداشتی

• حق عدم تنبیه بدنی

• حق داشتن غذا، لباس و مسکن

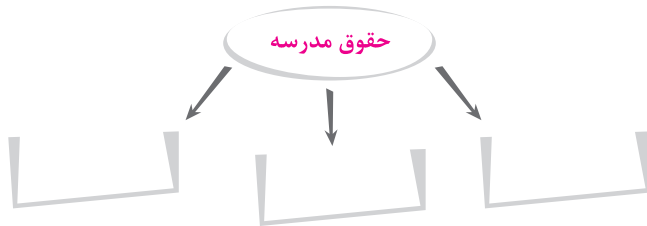
پاسخ کامل دهید.

۱ منظور از حق چیست؟ توضیح دهید.

۲ قرآن کریم در مورد گرامی بودن مقام انسان چه می فرماید؟

۱۳ آیا همهٔ انسان‌ها دارای حقوق طبیعی هستند؟ چرا؟

۱۴ سه مورد از حقوق خود در مدرسه را بنویسید.

۱۵ «انسان‌ها حق دارند آزاد باشند» یعنی چه؟ شرح دهید.

۱۶ جدول زیر را کامل کنید.

۱.	حقوق شما در
۲.	محیط زندگی و کشور
۱.	حقوق شما در
۲.	خانه و خانواده

۱۷ آیا دانش‌آموزان می‌توانند در مورد مشکلات درسی یا روش‌های آموزشی مدرسهٔ خود اظهار نظر کنند؟ چگونه؟

ادامه دهید.

۱ تبعهٔ یک کشور بودن موجب می‌شود

۲ همهٔ ما مخلوق خداوند هستیم. خداوند انسان را

۳ هر دانش‌آموزی حق دارد در مدرسه به او به اندازهٔ

فعالیت عملی

۱ بر روی یک مقوای رنگی حقوق خود در خانواده را نوشته و آن را بر روی دیوار نصب کنید.

دانش‌آموز کوشا، پرسش‌های زیر را بخوان و پاسخ را در جدول قرار بده. **حل جدول**

۱

۱- فراوند همهٔ انسان‌ها را _____ آفریده است.

۲

۲- داشتن آن در کوچه و خیابان حق همه است.

۳

۳- همه حق دارند _____ شوند و تمهیل کنند.

۴

۴- هر فردی حق دارد علاوه بر خدمات پزشکی از آن برخوردار باشد.

۵

۵- نشان می‌دهد که فرزند چه کسی هستیم و به کدام کشور تعلق داریم.

۶

۶- از نظر قرآن، گناه بزرگی است.

۷

۷- ما برای تأمین _____ کار و تلاش می‌کنیم.

رمز جدول

با مروف در هم ریختهٔ داخل جدول، جای خالی زیر را کامل کنید.

«خداوند با آفرینش _____ حقوقی به آن‌ها اعطا کرده است.»

دانستنی‌ها

از اعلامیهٔ جهانی حقوق کودک چه می‌دانید؟

سازمان ملل متحد، ۲۰ نوامبر سال ۱۹۸۹ طی اجلاس عمومی، کنوانسیون حقوق کودک را تصویب کرد. براساس این کنوانسیون، تمامی کودکان کرة زمین از حق حیات برخوردار شدند و رشد، مصونیت و حضور آن‌ها تضمین شد. جمهوری اسلامی ایران نیز در سال ۱۳۷۲ به عضویت این کنوانسیون درآمد. مجمع عمومی سازمان ملل در شهریور ۱۳۶۹ اولین نشست جهانی خود را با نام «**اجلاس جهانی سران برای کودکان**» به بهبود زندگی کودکان اختصاص داد. در همین رابطه روز ۱۷ مهر برابر با ۸ اکتبر «**روز جهانی کودک**» نام دارد.

کنوانسیون جهانی حقوق کودک شامل ۵۴ ماده است.

اصل اول: کودک باید از کلیهٔ حقوق مندرج در این اعلامیه برخوردار شود. همهٔ کودکان بدون استثناء و تبعیض و بدون در نظر گرفتن نژاد، رنگ، زبان، دین، منشاء اجتماعی، ثروت، تولد یا ویژگی‌های فردی یا خانوادگی دیگر مشمول این حقوق می‌شوند.

اصل چهارم: کودک باید از مراقبت اجتماعی بهره‌مند گردد، در محیطی سالم پرورش یابد ... کودک باید امکان برخورداری از تغذیه، مسکن، تفریحات و خدمات پزشکی مناسب را داشته باشد.

آنچه در این درس باید بدانیم

۱- ما در روابطی که با دیگران برقرار می‌کنیم دارای **حقوق متقابل** هستیم. همراه با هر حق، **مسئولیت** و تکالیفی وجود دارد و این دو به منزله **دو کفه ترازو** هستند که باید تعادل آن‌ها حفظ شود.

۲- **مسئولیت** یعنی وظایفی که هر یک از ما به عهده داریم و انتظار می‌رود آن‌ها را انجام دهیم. وقتی فردی وظایف و تکالیف خود را خوب انجام می‌دهد می‌گویند او فرد **مسئولی** است.

۳- مسئولیت‌های من عبارتند از:

(۱) در نزد **خداوند**: من در نزد خداوند مسئول هستم.

الف) به دلیل نعمت‌های فراوانی که خداوند به ما عطا کرده، وظیفه ما این است که او را **عبادت** کنیم و **شکرگزار نعمت‌هایش** باشیم و از دستورات او که برای سعادت و خوشبختی ماست پیروی کنیم.

ب) **شکرگزار بودن** یعنی استفاده صحیح از **نعمت‌ها**، قدر نعمت‌ها را دانستن و **به هدر ندادن آن‌ها**.

(۲) نسبت به **خودم**: الف) من نسبت به خودم مسئول هستم: (۱) خوردن **غذای مناسب** و پرهیز از غذاهای مضر

(۲) رعایت **بهداشت** و نظافت

(۳) **خواب** کافی و ورزش

(۴) **حفاظت** در برابر موقعیت‌های خطرناک (مانند ترقه‌بازی)

ب) شناخت **استعدادهای** خود و تلاش در جهت شکوفایی آن‌ها

ج) **مراقبت** از اعمال و رفتار، مانند غیبت نکردن و دروغ نگفتن

(۱) همکاری با پدر و مادر در کارها، اطاعت از آن‌ها و گوش کردن به نصیحت‌هایشان

(۲) مراقبت و کمک به خواهرها و برادرهایمان

(۳) احترام به اعضای خانواده

(۴) صحبت نکردن با تندی و گستاخی با پدر و مادر

(۳) نسبت به **دیگران**: • **خانواده**

(۱) رعایت نظم و مقررات در مدرسه و کلاس

(۲) رعایت ادب و احترام نسبت به معلمان و تلاش در جهت یادگیری و آموختن

(۳) حفاظت از اموال عمومی مدرسه

• **معلمان و هم‌کلاسی‌ها**

(۱) آزردن همسایگان

(۲) همکاری با اهالی محل برای حفظ امنیت

(۳) تلاش در جهت آبادانی، پیشرفت و دفاع از وحدت و استقلال میهن

(۴) مسئولیت در برابر کشور و همه مسلمانان جهان (امت اسلامی)

• **اعضای جامعه**

- (۱) تلاش در جهت آبادانی محیط زیست
(۲) رعایت بهداشت و پاکیزگی محیط زندگی و آسیب نرساندن به آن
(۳) برهم نزدن نظم طبیعت
(۴) نسبت به محیط زندگی خود و عالم آفرینش

نعمت‌های خداوند

- (۱) فکر (۲) عقل (۳) استعداد (۴) توانایی (۵) خانواده و معلم (۶) خوراک و پوشاک

پاسخ صحیح را با علامت (×) مشخص کنید.

- ۱ به وظایفی که هر یک از ما برعهده داریم و انتظار می‌رود آن‌ها را انجام دهیم چه می‌گویند؟
(الف) حقوق متقابل (ب) حقوق طبیعی (ج) مسئولیت (د) حق

- ۲ «عبادت خداوند و شکرگزاری از نعمت‌هایش» مربوط به کدام گزینه است؟
(الف) مسئولیت ما در نزد دیگران (ب) مسئولیت ما در نزد خداوند
(ج) مسئولیت ما نسبت به خود و عالم آفرینش (د) مسئولیت ما نسبت به خودمان

- ۳ گزینه نادرست را انتخاب کنید.
(الف) من وظیفه دارم استعدادهای خود را بشناسم و آن‌ها را شکوفا کنم.
(ب) من نسبت به مسلمانان جهان مسئول نیستم.
(ج) من در برابر خون شهیدان مسئول هستم.
(د) من وظیفه دارم از وحدت و استقلال میهن خود دفاع کنم.

- ۴ شکرگزار بودن یعنی:
(الف) استفاده صحیح از نعمت‌های خداوند (ب) قدر نعمت‌ها را دانستن
(ج) به هدر ندادن نعمت‌ها (د) همه موارد صحیح است.

جملات صحیح را با علامت (✓) و جملات غلط را با علامت (×) مشخص کنید.

- ۱- هر یک از اعضای بدن مانند یک دستگاه پیچیده و برنامه‌ریزی شده وظایفی را به عهده دارند.
۲- همراه با هر حق، مسئولیت‌ها و تکالیفی وجود دارد و مسئولیت‌ها مهم‌تر از حق هستند.
۳- من برای حفظ امنیت و آسایش، با اهالی محل و مسئولین همکاری می‌کنم.

در جاهای خالی کلمه‌های مناسب بنویسید.

- ۱ یکی از مسئولیت‌های مهم من _____ است.
- ۲ ما باید از _____ مدرسه که متعلق به همه است محافظت کنیم.
- ۳ ما در روابطی که با دیگران برقرار می‌کنیم دارای _____ هستیم.
- ۴ وقتی فردی وظایف و تکالیف خود را خوب انجام می‌دهد می‌گویند او فرد _____ است.
- ۵ ما هرگز نباید با پدر و مادر خود با تندی و _____ صحبت کنیم.

رابطه بین گزینه‌ها را پیدا کرده و با خطی به یکدیگر متصل کنید.

- حقوق اعضای خانواده
- حقوق معلمان و هم‌کلاسی‌ها
- حقوق اعضای جامعه
- حقوق محیط زندگی خود و عالم آفرینش

- اطاعت از پدر و مادر
- برهم زدن نظم طبیعت
- تلاش برای آبادانی کشور
- انجام به موقع تکالیف

پاسخ کامل دهید.

- ۱ شما برای حفظ و مراقبت از بدن خود چه اقداماتی انجام می‌دهید؟ (۴ مورد)

الف) _____ ب) _____

ج) _____ د) _____

- ۲ جلوه‌هایی از عظمت خلقت خداوند را نام ببرید.

- ۳ بین حق و مسئولیت چه رابطه‌ای وجود دارد؟ با مثالی شرح دهید.

- ۴ مسئولیت خود در مدرسه را بنویسید.

۵ سه مورد از وظایف خود در برابر اعضای جامعه را بنویسید.

الف) _____ ب) _____ ج) _____

۶ شما در برابر چه کسانی مسئول هستید؟ نام برده و یک مورد را به دلخواه توضیح دهید.

ادامه دهید.

۱ من از بدن خودم در برابر موقعیتهای خطرناک مانند _____

۲ من در خانواده وظایف شخصی خودم را _____

۳ در محل زندگی‌ام طوری رفتار می‌کنم که _____

۴ من از جنبه‌های دیگر نیز مراقب اعضای بدنم هستم _____

۵ خداوند متعال نعمت‌های فراوانی به من عطا کرده است. _____

صحیفه سجادیّه و حقوق والدین

یکی از اهداف تربیتی صحیفه سجادیّه در خصوص «ارتباط با والدین»، «حق‌شناسی و سپاسگزاری» از زحمات و تلاش آنان برای پرورش و رشد فرزندان است. همان‌طور که کفران نعمت و اجتناب از توجّه به حقّ منعم، عقوبت ابدی را به دنبال دارد، روی‌گردانی از والدین و کوتاهی در حقّ آنان موجب دوری از مسیر قرب الهی می‌گردد. یکی از تعالیم تربیتی صحیفه که از بارزترین مصادیق حق‌شناسی درباره والدین است، طلب خیر و برکت برای آنها در قلب دعاست. حضرت امام سجّاد علیه‌السلام می‌فرمایند:

«بارخدا! آنان را به پرورش من جزا ده و در گرامی داشتنم پاداش ده، آن‌چه در

کودکی از من محافظت نموده‌اند برای آن‌ها نگه دار.»

هم‌چنین امام سجّاد علیه‌السلام در فرازهای دهم و یازدهم دعا نیز، به زحمات و تلاش‌هایی که والدین در پرورش و تربیت فرزندان متحمّل شده‌اند، اشاره می‌کند و می‌فرماید:

«پدر و مادر مرا به بهترین چیزی (پاداش) که اختصاص داده‌ای به آن پدران و مادران

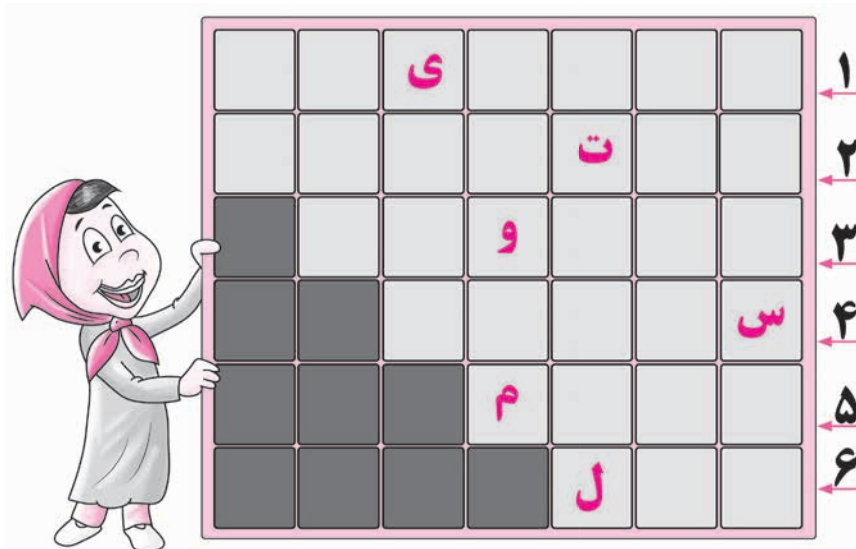
بندگان با ایمانت را، امتیاز ده.»

حل جدول

- ۱- بدن من یکی از _____ ی خلقت است.
- ۲- من وظیفه دارم از وحدت و _____ میهن دفاع کنم.
- ۳- اولین مسئولیت ما نسبت به _____ است.
- ۴- دستورات فراوند برای _____ و فوشبختی ماست.
- ۵- ما باید در مدرسه به توصیه‌های او گوش کنیم.
- ۶- از نعمت‌های اعطایی فراوند به انسان است.

رمز جدول

ابتدا جدول را کامل کنید، سپس با حروف مشخص شده، رمز آن را پیدا کنید. رمز جدول را در چند سطر شرح دهید.

آنچه در این درس باید بدانیم

- ۱- ما انسان‌ها از ابتدای تولّد با انسان‌های دیگر زندگی می‌کنیم و با ورود به اجتماع، روابط اجتماعی میان ما و دیگران برقرار می‌شود و نسبت به یکدیگر حقوقی پیدا می‌کنیم.
- ۲- هیچ‌یک از ما در استفاده از حقوق خود آزادی مطلق و بی‌قید و شرط، نداریم بلکه تا آنجا می‌توانیم حقّ خود را اعمال کنیم که مغایر قانون نباشد.
- ۳- از مهم‌ترین علل پدید آمدن مقررات و قوانین در جامعه، برقراری نظم و حفظ حقوق افراد بوده است.
- ۴- دلایل به وجود آمدن قوانین عبارتند از: الف) حفظ حقوق افراد
ب) برقراری نظم و امنیت
- ۵- عدم رعایت قوانین در جامعه پیامدهای زیر را دارد: الف) به هم زدن نظم و امنیت
ب) پایمال شدن حقوق افراد

پاسخ صحیح را با علامت (×) مشخص کنید.

۱ یکی از مهم‌ترین علل به وجود آمدن مقررات در جامعه کدام‌اند؟

- الف) ایجاد عدالت   ب) برقراری نظم   ج) حفظ حقوق افراد   د) برقراری نظم و حفظ حقوق افراد

۲ گزینه صحیح را انتخاب کنید.

- الف) انسان‌ها در استفاده از حقوق خود از آزادی بی‌قید و شرط برخوردارند.
ب) هیچ‌یک از ما در استفاده از حقوق خود، آزادی مطلق و بی‌قید و شرط نداریم.
ج) انسان‌ها در استفاده از مسئولیت‌های خود دارای آزادی بی‌قید و شرط هستند.
د) هر یک از ما تا آنجا می‌توانیم مسئولیت خود را اعمال کنیم که مغایر قانون نباشد.

۳ کدام‌یک از موارد زیر، از پیامدهای عدم رعایت قوانین در جامعه نمی‌باشد؟

- الف) خللی در جامعه ایجاد نمی‌شود.   ب) موجب پایمال شدن حقوق افراد می‌شود.
ج) امنیت اجتماعی از بین می‌رود.   د) باعث به هم زدن نظم می‌شود.

جملات صحیح را با علامت (✓) و جملات غلط را با علامت (×) مشخص کنید.

- ۱- هر یک از مکان‌های عمومی مانند کتابخانه و... مقررات مخصوص به خود دارد.
- ۲- با ورود به اجتماع، روابط اجتماعی میان ما و دیگران برقرار می‌شود و نسبت به هم حقوقی پیدا می‌کنیم.
- ۳- عدم رعایت قوانین و مقررات در جامعه، فقط موجب پایمال شدن حقوق افراد می‌شود.

در جاهای خالی کلمه‌های مناسب بنویسید.

۱ ما انسان‌ها از ابتدای _____ با انسان‌های دیگر زندگی می‌کنیم.

۲ ما نمی‌توانیم در استفاده از حقوق خود _____ را نادیده بگیریم.

۳ ایجاد نظم و امنیت و جلوگیری از هرج و مرج، به نوعی احترام به _____ است.

کامل کنید.

۱ ایجاد نظم و امنیت در جامعه چه تأثیری دارد؟

۲ آیا انسان‌ها در استفاده از حقوق خود دارای آزادی‌های بی‌قید و شرط هستند؟ با مثالی شرح دهید.

۳ عدم رعایت قوانین در جامعه چه پیامدهایی دارد؟

۴ دو علت مهم به وجود آمدن قوانین و مقررات در جامعه را بنویسید.

الف)

ب)

ادامه دهید.

فردی زباله‌های خانه خود را در محوطه بازی کودکان می‌ریزد، او _____

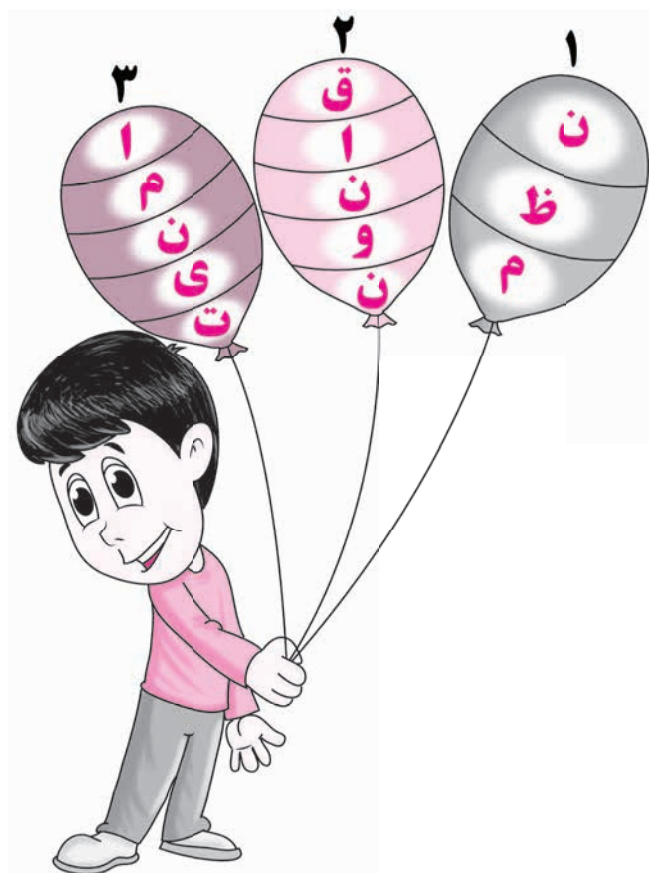
حل جدول

دانش‌آموز کوشا، برای جدول زیر سؤال مناسب طراحی کن.

-۱

-۲

-۳

فعالیت عملی

با همکاری دوستان خود جدولی دو ستونی رسم کنید و در آن مقررات مربوط به مدرسه را در یک ستون و کارکرد آن را در ستون مقابل بنویسید.

آنچه در این درس باید بدانیم

۱- مقررات در جامعه به سه شکل هستند: الف) دستورهای مذهبی و اخلاقی

ب) توافقی یا عادت و رسم

ج) اگر از طرف یک نهاد دارای صلاحیت، مثل مجلس تصویب شود **قانون** نام دارد.

۲- **قانون اساسی**: مهم‌ترین قانون هر کشور است. در واقع **مادر** همه قانون‌هاست و سایر قوانین در چارچوب آن تصویب می‌شوند.

در قانون اساسی ۲ نکته معین شده است: ۱) مهم‌ترین **حقوق ملت‌ها**، ۲) مهم‌ترین روابط و وظایف **حکومت و مردم**

همه افراد در برابر قانون مساوی‌اند.

۳- پس از پیروزی انقلاب اسلامی، **مجلس خبرگان**، برای نوشتن قانون اساسی تشکیل شد.

مجلس خبرگان

۱) نمایندگان آن از طرف **مردم** انتخاب می‌شوند. ۲) وظیفه این مجلس **نوشتن قانون اساسی** جمهوری اسلامی است.

۳) قوانین کشور براساس اهداف انقلاب نوشته شدند.

۱۱ و ۱۲ آذرماه ۱۳۵۸ **قانون اساسی** به همه‌پرسی گذاشته شد و مردم به آن رأی مثبت یا آری دادند.

۴- ویژگی‌های قانون اساسی کشورمان: الف) ۱۷۷ اصل دارد.

ب) در آن توجه خاصی به حقوق اساسی و اجتماعی همه مردم شده است.

۵- تهیه و تصویب قوانین وظیفه اصلی **قوه مقننه** است. **قوه مقننه** ۲ بخش دارد:

الف) **مجلس شورای اسلامی**: اعضای آن برای مدت ۴ سال از طرف **مردم** انتخاب می‌شوند.

الف) ۶ نفر **فقیه**، که از طرف **رهبر** انتخاب می‌شوند.

ب) **شورای نگهبان** که ۱۲ نفر عضو دارد.

ب) ۶ نفر **حقوقدان**، که از طرف **قوه قضائیه** معرفی می‌شوند.

وظایف شورای نگهبان

۱) نظارت بر انتخابات کشور، مانند ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و بررسی صلاحیت نامزدهای انتخابات

۲) تطبیق قوانینی که در مجلس تصویب می‌شود با **قانون اساسی** و **احکام دین اسلام**.

قانون‌گذاران با توجه به نیازها و موضوعات مختلف جامعه سعی می‌کنند بهترین قوانین را وضع کنند.

پاسخ صحیح را با علامت (*) مشخص کنید.

۱ حقوقدان‌های شورای نگهبان از طرف چه کسی معرفی می‌شوند؟

- (الف) رهبر (ب) مجلس خبرگان (ج) قوه قضائیه (د) مجلس شورای اسلامی

۲ نمایندگان منتخب مردم در مجلس شورای اسلامی، برای مدت چند سال از سوی مردم انتخاب می‌شوند؟

- (الف) ۴ سال (ب) ۶ سال (ج) ۸ سال (د) ۵ سال

۳ دو بخش مهم قوه مقننه کدام‌اند؟

- (الف) مجلس شورای اسلامی، مجلس خبرگان (ب) مجلس خبرگان، شورای نگهبان
(ج) شورای نگهبان، مجلس شورای اسلامی (د) مجلس خبرگان، شورای شهر

جملات صحیح را با علامت (✓) و جملات غلط را با علامت (*) مشخص کنید.

۱- گاهی گروه‌های اجتماعی به صورت توافقی یا عادت و رسم از مقرراتی پیروی می‌کنند.

۲- قوه قضائیه، تهیه و تصویب قوانین عادی کشور را در چارچوب قانون اساسی به عهده دارد.

۳- قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، دارای ۱۷۷ اصل می‌باشد.

در جاهای خالی کلمه‌های مناسب بنویسید.

۱ نمایندگان پس از ادای سوگند، از بین خود، فردی را به عنوان _____ انتخاب می‌کنند.

۲ پس از پیروزی انقلاب اسلامی، _____ برای نوشتن قانون اساسی تشکیل شد.

۳ قانون‌گذاران با توجه به _____ و _____ سعی می‌کنند بهترین قوانین را وضع کنند.

۴ قانون اساسی توجه خاصی به حقوق _____ و _____ همه مردم دارد.

۵ نمایندگان منتخب برای یک دوره _____ از سوی _____ انتخاب می‌شوند.

رابطه بین گزینه‌ها را پیدا کرده و با خطی به یکدیگر متصل کنید.

مردم

قوه قضائیه

رهبر

۶ نفر حقوق‌مدان

مجلس خبرگان

۶ نفر فقیه

پاسخ کامل دهید.

۱ پس از پیروزی انقلاب اسلامی، قانون اساسی کشورمان در چه تاریخی به همه‌پرسی گذاشته شد؟

۲ قانون اساسی را تعریف کنید.

۳ وظیفه اصلی اعضای شورای نگهبان را شرح دهید. (۲ مورد کافی است.)

۴ مقررات در جامعه به چند شکل به وجود می‌آیند؟ برای هر یک مثالی بزنید.

مثال:	۱.
مثال:	۲.
مثال:	۳.

۵ قانون را تعریف کنید.

۶ شورای نگهبان چند نفر عضو دارد و اعضای آن چگونه انتخاب می‌شوند؟

۷ قانون اساسی کشورمان را تهیه کرده و چند مورد از آن قوانین آن را بنویسید.

ادامه دهید.

۱ ممنوعیت عبور از چراغ قرمز یک قانون

۲ مجلس خبرگان براساس اهداف

۳ نمایندگان پس از انتخاب شدن برای شروع کار خود،

۴ قانون اساسی توجه خاصی به

۵ در قانون اساسی هر کشور، مهم‌ترین

دانش‌آموز کوشا، پرسش‌های زیر را بخوان و پاسخ را در جدول قرار بده. حل جدول

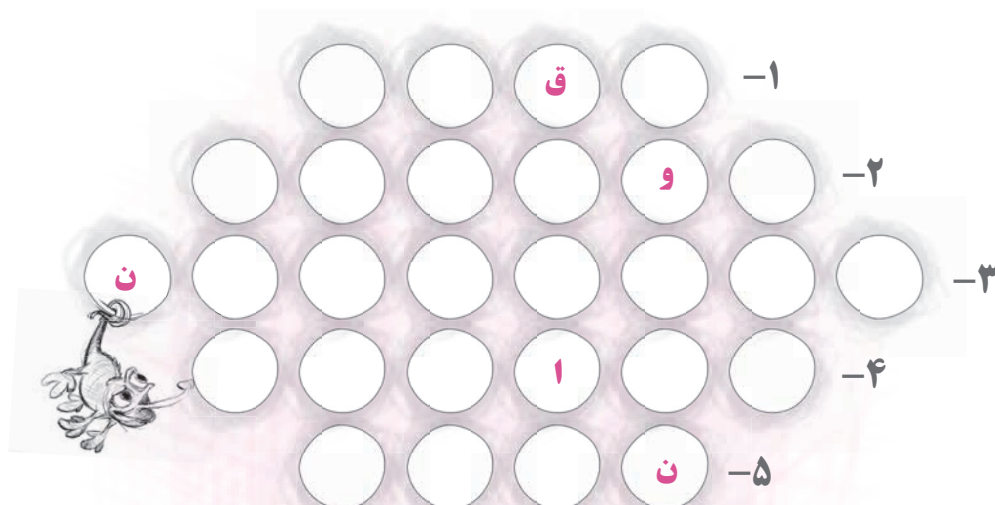
۱. به دستور رهبر، شش نفر از آن‌ها انتخاب می‌شوند.

۲. قانون اساسی مادر همهٔ قانون‌هاست و سایر در پارچوب آن تصویب می‌شوند.

۳. نباید قوانین تصویب شده در مجلس با آن مغایرت داشته باشد.

۴. قانون‌گذاران با توجه به آن سعی می‌کنند بهترین قانون را وضع کنند.

۵. قانون باید به وسیلهٔ یک دارای صلاحیت ایجاد شود.

رمز جدول

ابتدا جدول را کامل کنید، سپس با حروف مشخص شده، رمز آن را پیدا کنید. رمز جدول را در یک سطر شرح دهید.

فعالیت عملی

بر روی یک مقوای رنگی اخبار مربوط به قوه مقننه (مجلس شورای اسلامی) را از روزنامه‌ها جدا کرده و بر روی مقوا بچسبانید.

آنچه در این درس باید بدانیم

- ۱- **همدلی** یعنی این که خود را به جای فردی که دچار حادثه شده بگذاریم و احساس و شرایط او را درک کنیم.
- ۲- **همیاری** یعنی پس از درک احساس فرد حادثه دیده به کمک او بشتابیم.
- ۳- خداوند **همدلی** و **انسان دوستی** را در سرشت ما انسان ها قرار داده است.
- ۴- ما در هنگام حوادث فقط به یاری هموطنان خود نمی شتابیم بلکه نسبت به همه انسان های مظلوم و آسیب دیده در هر جای جهان احساس مسئولیت می کنیم.
- ۵- **امام رضا** علیه السلام می فرماید: هر کس **اندوهی** را از **مؤمنی** برطرف کند، خداوند در روز قیامت اندوهش را برطرف خواهد کرد.
- ۶- امروزه با **گسترش وسایل ارتباطی و حمل و نقل**، به سرعت می توانیم از اخبار حوادث در مناطق مختلف آگاه شده و خود را به محل حادثه برسانیم.
- ۷- در جامعه امروزی، همدردی و همدلی شکل های جدیدی پیدا کرده و **مؤسسات** مختلفی برای این امور پدید آمده اند. از جمله این مؤسسات، **جمعیت هلال احمر** است.
- ۸- **وظایف جمعیت هلال احمر:**

- الف) امدادگران جمعیت هلال احمر در هنگام وقوع حوادث به مجروحین، **کمک های اولیه** می رسانند و آن ها را به بیمارستان منتقل می کنند.
- ب) هلال احمر برای آسیب دیدگان سیل، زلزله و جنگ، **چادرهای اسکان موقت** بر پا می کند.
- ج) این جمعیت کمک های مردمی مثل **غذا، پوشاک، چادر اسکان** و **دارو** را جمع آوری کرده و به آسیب دیدگان می رساند.
- د) جمعیت هلال احمر در شرایط عادی، برای **صلح و دوستی** و همچنین **محیط زیست** تلاش می کند.
- ۹- جمعیت هلال احمر، بخشی به نام **سازمان جوانان هلال احمر** دارد. دانش آموزان و دانشجویانی که به طور داوطلب عضو این سازمان می شوند، برای همکاری با هلال احمر آموزش می بینند.

۱۰- مؤسساتی که هنگام وقوع زلزله فعالیت می کنند عبارتند از:

- الف) **جمعیت هلال احمر**
- ب) **سازمان آتش نشانی**
- ج) **اورژانس**
- د) **نیروی انتظامی**

در حوادث کوهستان، باره، سیل، آوار و ... با گرفتن شماره تلفن ۱۱۲ امدادگران هلال احمر به یاری ما می شتابند.

پاسخ صحیح را با علامت (*) مشخص کنید.

۱ این جمله، کدام مفهوم را می رساند؟

«پس از درک احساس فرد حادثه دیده، به کمک او بشتابیم.»

- ☐ الف) همدلی
 ☐ ب) همیاری
 ☐ ج) انسان دوستی
 ☐ د) احساس مسئولیت

۱۲ این جمله از کیست؟

«هر کس اندوهی را از مؤمنی برطرف کند، خداوند در روز قیامت اندوهش را برطرف می‌کند.»

☐ الف) امام علی (ع)   ☐ ب) امام حسین (ع)   ☐ ج) پیامبر اکرم (ص)   ☐ د) امام رضا (ع)

۱۳ امروزه همدردی و همدلی شکل‌های جدیدی پیدا کرده و _____ مختلفی برای این امور پدید آمده‌اند.

☐ الف) مؤسسات   ☐ ب) ادارات   ☐ ج) دانشگاه‌ها   ☐ د) وزارتخانه‌ها

 جملات صحیح را با علامت (✓) و جملات غلط را با علامت (×) مشخص کنید.

۱- وقتی در یک منطقه زلزله رخ می‌دهد، فقط جمعیت هلال احمر به یاری مردم می‌شتابد و وظیفه خود را انجام می‌دهد.

۲- امدادگران جمعیت هلال احمر، در هنگام وقوع حوادث به مجروحین کمک‌های اولیه می‌رسانند و آن‌ها را به بیمارستان منتقل می‌کنند.

۳- همه ما گاهی از طریق اخبار و روزنامه‌ها یا صدا و سیما مطلع می‌شویم که در منطقه، تعدادی انسان و خانه از بین رفته‌اند.

 در جاهای خالی کلمه‌های مناسب بنویسید.

۱ جمعیت هلال احمر بخشی به نام _____ دارد.

۲ خداوند _____ و _____ را در سرشت ما انسان‌ها قرار داده است.

۳ امروزه با گسترش _____ و _____ همه به سرعت می‌توانند از اخبار حوادث آگاه شوند.

۴ جمعیت هلال احمر یکی از مؤسساتی است که در زمان وقوع _____ یا _____ به کمک مردم می‌شتابد.

 کامل کنید.

۱ همدلی یعنی چه؟ توضیح دهید.

۲ در جامعه امروزی، همدردی و همدلی چگونه صورت می‌گیرد؟

۳ سازمان جوانان هلال احمر، چگونه سازمانی است؟ توضیح دهید.

۴ آیا در زمان وقوع حوادث، فقط به یاری هموطنان خود می‌شتابیم؟ با یک مثال شرح دهید.

---

۵ اقدامات جمعیت هلال احمر را بنویسید. (سه مورد کافی است).

الف) _____ ب) _____ ج) _____

۶ همیاری را با همدلی مقایسه کنید.

۷ جمعیت هلال احمر در شرایط عادی چه خدماتی انجام می‌دهد؟

۸ همیاری یعنی چه؟ توضیح دهید.

۹ شماره‌های تماس هر یک از موارد زیر را روبه‌روی آن یادداشت کنید.

الف) اورژانس _____ ب) آتش‌نشانی _____ ج) ندای امداد _____

ادامه دهید.

۱ گاهی ممکن است در همسایگی ما، خانواده‌ای، _____

۲ وقتی در یک منطقه زلزله رخ می‌دهد مؤسسات گوناگونی مانند _____

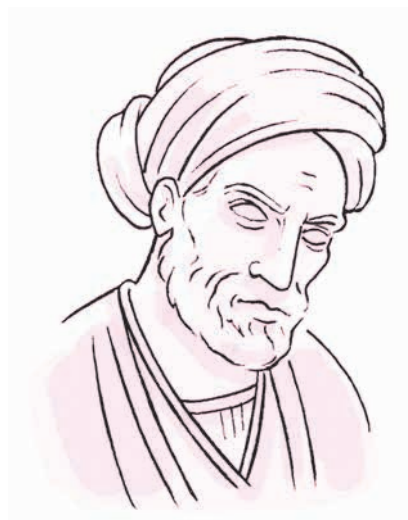
۳ وقتی می‌شنویم مردم یک کشور آفریقایی در اثر _____

۴ مردم کشور ما در حوادث مختلف مانند جنگ تحمیلی عراق علیه ایران و _____

۵ همه ما گاهی از طریق روزنامه‌ها، _____

برداشت خود را از شعر زیر در چند سطر توضیح دهید.

بنی آدم اعضای یک دیگرند	که در آفرینش ز یک گوهرند
چو عضوی به درد آورد روزگار	دگر عضوها را نماند قرار
تو کز محنت دیگران بی غمی	نشاید که نامت نهند آدمی

جمعیت‌های صلیب سرخ و هلال احمر

مؤسسه جهانی جمعیت‌های صلیب سرخ و هلال احمر، در سال ۱۹۱۹ میلادی توسط یک آمریکایی به نام هانری دوسیون جهت یاری رساندن به جمعیت‌های ملی در زمینه بلایا و سوانح در شهر پاریس تأسیس گردید. این جمعیت در سال ۱۳۷۰ به فدراسیون بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر تغییر نام داد و هم‌اینک بزرگ‌ترین سازمان بشردوستانه جهان است که در سطح بین‌المللی، منطقه‌ای، ملی و محلی به کمک مردم آسیب‌دیده از بلایا می‌شتابد. خدمات این فدراسیون بدون در نظر گرفتن نژاد، ملیت و اعتقادات مذهبی در اختیار آسیب‌دیدگان قرار می‌گیرد و مهم‌ترین مأموریت آن‌ها، بهبودی زندگی مردم آسیب‌پذیر و هدایت کمک‌های بین‌المللی به متاثرین بلایای طبیعی است. مقر این فدراسیون در شهر ژنو است.